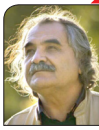

روزنامه همدان

روزنامه سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی صبح ایران	
سه‌شنبه ۲۴ خرداد ۱۴۰۱ ۱۴ ذیحده ۱۴۴۳_ ۱۴ ژوئن ۲۰۲۲ - شماره ۱۹۵۵ - سال هفتم <p>۸ صفحه - قیمت ۲۰۰۰ تومان - ضریب کیفی ۶۷۴</p>	
www.hamdelidaily.ir <p>hamdelidaily@gmail.com <p>www.t.me/HamdeliNews</p></p>	
صاحب امتیاز، مدیر مسئول: ولی‌الله شجاع‌پوریان <p>چاپ: ۴۴۵۳۳۷۲۵ - ۰۲۱</p> <p>نشانی: تهران- میدان انقلاب - خیابان کارگر شمالی- کوچه مهر- پلاک ۶- طبقه اول- واحد ۳</p> <p>تلفکس: ۰۲۱۶۶۹۱۲۷۵ - ۰۲۱۶۶۹۱۲۷۱</p>	
سردبیر: فضل‌الله یاری <p>توزیع: نشر گستر امروز ۰۲۱۶۱۹۳۳۰۰۰</p>	

یادداشت‌ها و دیدگاه‌ها

اتاق گفت‌وگو، پوسیدگی کلمات و این عصرهای بی‌حوصلگی

علی داریا

چیدستار نویسن

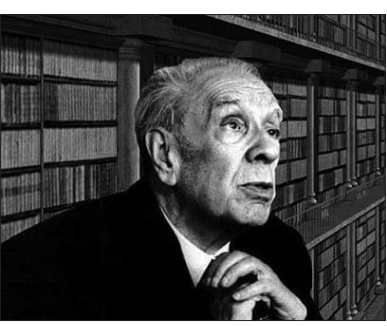
آن دوست فرزانه راست می‌گوید: بن‌بست آنجایی پیش می‌آید که راه گفتگو بسته می‌شود و همیشه هم این‌طوره‌ها نیست که با دیگری در گفتمان و گفتگو باشیم، چرا راه دوری برویم خود من گاهی با خود خودم، بله با شخص ششخص خودم، ساعت‌ها و ساعت‌ها به گفتگو می‌نشینم، گاهی هم می‌شوم آینه دق، بعضی گلویم را می‌گیرد و صدا از دیوار شنیده می‌شود از من اما نه به عبارت ساده راه گفتگو با خودم بسته می‌شود و بن‌بستی هر چند موقت پیش می‌آید. می‌خواهم بگویم می‌شود آدم در رابطه با خودش هم ممکن است دچار مشکل شود چه برسد در رابطه با دیگران، چرایی‌اش را آن دوست این می‌دانست که ما اساسا فرایند تعریف و حل مسئله نداریم و در این داستان دچار ضعف و نقصان می‌باشیم که صلابت به این دوست موافقم، کالبدشکافی موضوع کمی دشوار است.

و یک سرش شاید در این باشد که زبان ما شاید کمی آن تیزی، چابکی، به‌طورکلی کارکردش را از دست‌داده است و ممکن است موجبات سوءتفاهم را فراهم بیاورد و باز به قول آن دوست آن‌چنان‌که بایسته و شایسته است این زبان را دیگالک نباشد-حالا قصد ورود به حوزه زبان را ندارم بلکه می‌خواهم از تن ندانن زبان به چالش حل مسئله و گریز زبان به‌نوعی عافیت‌طلبی محافظه‌کارانه نقبی بزنم به بازمم تفاوت نسل‌ها در گرفتن کارکرد از زبان، تفاوت‌ها را از این منظر موردتوجه قرار می‌دهم که زبان نسل من تا اندازه زیادی دچار تکرار، مستعمل شدن و پوسیدگی زبان شده‌است و البته ممکن است نام رفتارش با زبان را تعامل، تأمل، درنگ، احترام به مخاطب و حرمت دیگران را نگاهداشتهن بگذارد، اما حقیقت تلخ‌تر از این حرف و سخن است این زبان مثل دندان بسیاری از ما دچار پوسیدگی کلمات شده است، مثل موهامیان که آن سیاهی، رویش، طراوت و شادایی‌اش

کافیه تاریخی

روزی که «بورخس» از دنیا رفت

نویسنده ای برای سایر نویسندگان

خورخه لوئیس بورخس هنگام مرگ در ۱۴ ژوئن سال ۱۹۸۶ یکی از مشهورترین نویسندگان دنیا بود. او هرگز رمان ننوشت. در زمان مرگ مهم‌ترین اثرش قصه‌های کوتاه عجیب و غیرقابل طبقه‌بندی متعلق به چهل سال پیش بود. در محلی دوردست یعنی بوئنوس ایرس زندگی می‌کرد؛ اما از دید آن‌هایی که کارهای او را خوانده و به او علاقه‌مند بودند به تمام دنیا تعلق داشت. تأثیر او روی نویسندگان سراسر دنیا گابریل گارسیا مارکز، کارلوس فونتنس، گونتر گراس، ایتالو کالوینو و دیگران ژرف و پایدار بود. بورخس نمونه کامل یک نویسنده برای سایر نویسندگان بود.ا این حال شهرت گسترده وی ناشی از یک سوءتفاهم است. مشکل تالاندازه‌ای به گارسیا مارکز مربوط می‌شود. این برنده جایزه نوبل ۱۹۸۲ زمانی ادعا کرد که هنگامی که در دهه ۱۹۶۰ نوشتن داستان‌های تخیلی را آغاز نمود اتناش انباشته از کتاب‌های بورخس بود.بورخس یک رئالیست جادویی نبود.ا نویسنده‌ای بود که اسبابولوی را به‌گونه‌ای خیره‌کننده تقلای می‌نوشت ولی این امر از او یک رئالیست جادویی یا حتی نبیان‌گذار ایمن مکتب بی‌قیدوبند و سهل‌انگار نمی‌ساخت.بعلاوه اگر خواننده‌ای گمان کند که با خواندن یک‌مایه و وصله‌پینه شده «Laby-rinth» (معروف‌ترین کتاب او به زبان انگلیسی) بورخس را خوانده است سخت در اشتباه است. بورخس آثار خیلی بیشتری به رشته تحریر کشیده است. از اشعار هیجان‌انگیز چاپ‌شده در دهه ۱۹۲۰ گرفته تا قصه‌های شگفت‌انگیز سال‌های بعد و کتاب‌های حاوی مقالات در دهه ۱۹۸۰ همه ثابت می‌کند که بورخس یکی از بزرگان ادبیات اسپانیولی است. چنانچه از یک‌دو جین نویسنده اسپانیایی خواسته شد بین این دو نویسنده یکی از برگزینند پاسخشان این خواهد بود که گارسیا مارکز را نادیده بگیرد-بورخس استاد و مرشد بی‌چون‌وچراست. بورخس در ۲۴اوت ۱۸۹۹ در بوئنوس ایرس دیده به جهان گشود. مادر پدرش انگلیسی بود؛ او نیاکان مادرش را به‌عنوان رزمندگانی می‌شناخت که در جنگ‌های پایان‌ناپذیری که در سده نوزدهم آرژانتین را چندپاره کرد درراه حق جنگیدند. خانواده وی در خانه به زبان انگلیسی صحبت می‌کرد. نخستین دوست راستین بورخس کتابخانه پدرش بود که بیشتر کتابهای آن را ادبیات انگلیسی تشکیل می‌داد. در سال ۱۹۱۴ خانواده بورخس غافل از جنگ قریبالوقوع اروپا-به ژنو نقل‌مکان کرد. پدر بورخس در جستجوی درمانی برای بینایی ضعیف خود بود-

یادداشت‌ها

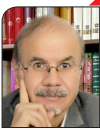
هنر و معماری ایرانی؛ از فیزیک تا متافیزیک

آدمه است. در سبک عراقی شاعران مغلق گو و بینابینی و ساده سرا هم داریم. در هیچ عصری مدیحه‌سرایی تعطیل نشده‌است. مدحیه گویی به خاطر غلبه روح تغزلی بر حماسی تنزل کرده و در حاشیه نشسته است. پس از حمله وایانگر مغول‌ها، تصوف و عرفان بر موج نشست تا مردم را از بیم مصائب بیرونی به درون خانقاه‌ها و مساجد ببرد. مساجد و خانقاه‌ها و زورخانه‌ها در ابتدا برای نمایش ساخته نشدند بلکه برای کارکردی معلوم و معین و انتقال پیامی معین در یک زمینه خاص شکل گرفتند. حتا مدارس و حوزه‌های علمیه همه علوم و صنایع را از قبیل بنایی، نجاری، آیینه‌کاری، گچ کاری، کاشی‌کاری، خطاطی و نقاشی و حتا شعر را در خود می‌گوراند. معماری هم در سطوح فیزیکی و هم در سطوح متافیزیکی، هنری انتظام بخش به فضا و حال و هوای انسان‌هایی است که به فضا تقدس و تبرک می‌بخشند و خود را به محضر پروردگار می‌برند. معماری قدسی مسجد و خانقاهی این امور قدسی را از لحاظ طراحی به خانه هم می‌برند. شاید به همین دلیل باشد که کف اتاق را مقدس می‌دانستند و در هنگامه ورود کفش‌ها از پا بارعکس ماه و عکس اختر برقرار.»

یادداشت‌ها

نقش خرد فردی در ایجاد آرامش وجودی

دانشجویی که از روی احساس و تخیل در پژوهش و تحقیق و جدیت در درس و کار علمی تبدیلی می‌کند، آینده و انتظار مفید نخواهد داشت. مضاف بر نقش و اثر خانواده و دوستان و مدرسه و دانشگاه و مراکز فرهنگی و اجتماعی دیگر، مطالعات و پژوهش‌های روز نیز در شکل‌گیری ذهنیت و اثر گذاری عمیق دارد. مثلا، کسی که فقط کتاب داستان و شعر و رمان می‌خواند، نباید انتظار توانایی تحلیل و بررسی عمیق و دقیق علمی داشته باشد. تعادل در خواندن و مطالعه نیز به آرامش و صلح و آشنی درونی و بیرونی یاری می‌کند. شکوفایی قوای انسان در هماهنگی و سازگاری آحاد و شهروندان جامعه جایگاه خرد و خردورزی چه تا میزان نسبتاً آ یا خطابه و جدل و مسفطه و شعر بر فضای جامعه حاکم است یا عقل نیز اعتبار و اعتنا دارد؟ آیا استدلال و برهان و اندیشیدن در نزد جوانان مورد التفات و اعتماد است یا نه؟ در این نکته دقت لازم است؟ آدم معمولی و زندگی زمینی نمی‌تواند سرتاسر عقل و حکمت باشد. «هاستنای خاصی قلیل»، بلکه مرادم از تصمیع گیری‌ها و انتخاب‌های سرنوشت‌ساز است که گزینش‌های عقلانی و منطقی شمرط موفقیت هستند. مثلا،

محمدعلی نویدی

مدرس دانشگاه و نویسنده

گفته شد که آرامش و ایجاد تعادل در زندگی آغاز و ریشه زندگی واقعی انسان است. چراکه بدون حفظ تعادل، یکپارچگی وجودی – اثری، از بین می‌رود خواهد رفت و امکان استمرار زندگی وجود نخواهد داشت؛ و از طرف دیگر یکی از راه‌حل‌های حفظ یکپارچگی وجودی-اثری انسان، مدد گرفتن از عقل و خرد فردی بیان شد، یعنی برای جلوگیری از پاره‌پاره شدن فردیت و شخصیت انسان، تعادل و توازن و آرامش، لزام است در ابتدا و آغاز از خرد فردی و شخصی استفاده کنیم. خرد فردی چگونه فعال می‌شود و به یاری یکپارچگی وجودی و اثری انسانی می‌آید؟در زندگی آدمی هرگاه و هر جا از عقل و خرد و حکمت و اندیشه غفلت شده است، انسان به ورطه عقب‌ماندگی و آشفتگی پرتاب گشته است. حکمت و خرد برآیند اندیشه و دانش و منطق و فهم و استدلال و پیامد شناسی انسان هوشمند است. زندگی با این تعادل و توازن شروع می‌شود و فرهنگ و تمدن و

کاترین فویتال

فوتبال ما؛ بی‌برنامگی مسئولان و بی‌میلی مردم

که بازیکنان اصلی خارج از کشور و در لیگ‌های اروپایی و عربی بازی می‌کنند که امکانات و کیفیت بهتر و مناسب‌تر از ما دارند و به همین دلیل به‌راحتی متوجه اختلاف موجود می‌شوند و از این بابت معترض هستند. آن‌ها می‌بینند که در آنجا فقط باید به فکر تمرین و بازی کردن باشند و بنابراین در موقع مسابقه با تمام توان و تمرکز برای تیمشان بازی می‌کنند؛ اما در بازی‌های ملی وقتی با انواع حواشی و بی‌برنامگی مدیریتی و فوتبالی مواجه می‌شوند طبیعتا توان چندانی برای بازی در خود نمی‌بینند، چراکه پیش از مسابقه اثرژی و تمرکزشان صرف حاشیه‌ها شده که انگار تمامی ندارد. فرادسیون بی‌برنامه و بدون قدرت و بی مدیر هم معلوم است که بااین‌همه آشفتگی و رقابت برای حذف همه‌دیگر کاری از دستش بر نمی‌آید و بسختی می‌تواند یک بازی تدارکاتی را برنامه‌ریزی کند. سه هر صورت هر چه هست با این شرایط تیم ملی فوتبال ایران با برنامه ضعیف و بسیار بدی آماده حضور ناراحت یا خوشحال شوند.

Sasha Dimitrijevic–Serbia

روزنامه همدان

گویند رها کنش که یاری بدخواست
خوبیش نیززد به درشتی که دروست
بالله بگنارید میان من و دوست
نیک و بد و رنج و راحت از دوست نکوست

منتقد کلمات

مسقط: ساقط کننده، اندازه‌ده
مسلوب: روده‌شده، سلب شده.
مشاع: قسمت نشده، جدا نشده از حصه دیگری یا دیگران.
هر مالی که بین دو یا چند مشترک باشد.

مجازستان

- امروز با بامام به جا رفته بودیم به خاخام خیلی پیر هم بود، بامام هی پش می‌گفت حاج آقا بعد بارو گفت آقا من کلی‌امی حاج آقا چیه به من میگي، بامام گفت حالا منظوم حاج‌آقای خودتونه دیگه نمی‌دونم اسمش (چیه) (Mehrdad Mohammad)
- به یادداشت از سال ۸۴ پیدا کردم که به زبان انگلیسی نوشتم (ده سال بعد موفق خواهم شد و به دزبان زندهی دنیا همین جمله را می‌نویسم اگرچه دیر اگرچه دور، جونم در اومد تا همینا با ترنسلیت معنیاش کردم.
- دیگه بهم ثابت‌شده که تو هر بحث و دعوایی اونی که بیشتر داغ کرده و دادوبیداد میکنه بی‌گناه تره، مقصرا همیشه به خودشون مسلطن، آروم و بی‌صدا مغزو تا نابود میکنن و عصیانیت میکنن تا آخرش بگن دیدین فلائی چیکار کردی؟ من داشتم مٹ آدم باهالش صحبت میکردم. (مارتین تایلر)

فکاور

۲ماهواره برای مطالعه تندبادهایه مدارزمین می‌روند
شرکت آسترا تصمیم دارد دو ماهواره کوچک کیوب ست را برای ناسا به فضا ببرد تا تندبادهای ا بررسی کنند. استارت آپ کالیفرنیایی مذکور و ناسا تصمیم دارند ساعت ۱۶ به‌وقت گرینویچ این عملیات را انجام دهند. عملیات مذکور از مقر فضایی کیپ کاناورال در فلوریدا انجام می‌شود و طی آن یک موشک LV۰۰۱۰ مجموعه‌ای آسترا ماهواره‌ها را به مدار زمین می‌برد.موشک دوقسمتی LV۰۰۱۰ اکونین آماده پرتاب است و آسترا هفته گذشته اعلام کرد تست احتراق استاتیک آن نیز موفقیت‌آمیز بوده است. پرتاب LV۰۰۱۰ در حالی انجام می‌شود که ۳ ماه قبل آسترا برای نخستین بار یک مأموریت فضایی موفق انجام داد. در ۵مارس موشک LV۰۰۰۹ مجموعه‌ای از محموله‌های مشتریان را به مدار تعیین شده برد. البته پیش‌ازاین نیز آسترا موشک به مدار زمین فرستاده بود، اما عملیات مذکور آزمایشی بوده‌اند و هیچ‌کدام حامل ماهواره نبودند.مأموریتی که امروز انجام می‌شود، نخستین بخش از پروژه پروازهای TROPICS آسترا در سال جاری است. در هر مأموریت ۲ ماهواره کیوب ست TROPICS به مدار زمین می‌ود تا شکل‌گیری و تحول تندبادهای را جزئیات دقیقی بررسی کند.مجموعه ماهواره‌های TROPICS به محققان کمک می‌کند تا تحولات تندبادهای استوایی را در هر ساعت رصد کنند.

دنیای علم

شناسایی یک شیء کیهانی نادر
در کهکشان راه شیری

عضو جدیدی از یک گروه بسیار نادر از ستارگان که مجموع تعداد آن‌ها از انگشتان دستوپا فراتر نمی‌رود، به‌تازگی در کهکشان راه شیری کشف‌شده است. این ستاره که حدود ۲۰هزار سال نوری با ما فاصله دارد، یک اخترتپ است که درواقع یک ستاره نوترونی چرخان به‌حساب می‌آید. رصدها و بررسی‌های اولیه برامون MAXI J۱۸۱۶-۱۹۵ نشان می‌دهند که این ستاره یک اخترتپ پرتوایکس برافزایشی است که تاکنون فقط ۱۸مورد دیگر از آن‌ها شناسایی‌شده است. نور پرتوایکس این ستاره اولین بار ۱۷ خرداد توسط تلسکوپ MAXI سازمان فضایی ژاپن در ایستگاه فضایی بین‌المللی رصد شد. گروهی از دانشمندان به رهبری «هیوشی نگرورو» از دانشگاه «هیپون» ژاپن نخستین بار در اطلاعاتی‌ای دراین‌باره گفتند آن‌ها بالاخره توانسته‌اند یک منبع ناشناخته‌از پرتوایکس را که در صحنه کهکشان بین صورت فلکی کمان، سپر و مار قرار گرفته، ببینند. آن‌ها اعلام کردند که نور این ستاره نسبتاً زیاد است اما نتوانسته‌اند تا داده‌های MAXI دربصورت قطعی آن را شناسایی کنندولی در ادامه سایر اخترشناسان هم در کار شدند. «جیمی کنی» اختریفیزیکدان دانشگاه ایالتی پنسیلوانیا و همکارانش با استفاده از داده‌های تلسکوپ فضایی «سویفت» شناسایی این اخترتپ را تأیید کردند.

سپس نوبت تلسکوپ NICER ناسا بود که بازهم از روی ایستگاه فضایی این اکتشاف را تأیید کند.کنکنه جالب درباره این بخش از مشاهدات این بود که NICER پالس‌های پرتوایکس را در فرکانس ۵۲۸٫۶ هرتز شناسایی کرد. این یعنی این اخترتپ ۵۲۸٫۶ بار در هر ثانیه چرخش می‌کند. ازاین‌رو، دانشمندان نتیجه گرفتند که MAXI J۱۸۱۶-۱۹۵ یک ستاره نوترونی و یک اخترتپ جدید برافزایشی با پرتوایکس میلی‌ثانیه‌ای است.اخترتپ‌ها به لحاظ مبنایی یک نوع ستاره نوترونی هستند. ستاره نوترونی خودش هسته فروپاشیده یک ستاره مرده غول‌پیکر به‌حساب می‌آید که به ابرنواختر تبدیل‌شده. این پدیده‌ها بسیار کوچک و متراکم‌اند. گاهی اوقات جرمی به‌اندازه ۲٫۲ برابر خورشید درون یک کره ۲۰ کیلومتری فشرده می‌شود. کدام ستاره‌های نوترونی به‌عنوان اخترتپ طبقه‌بندی می‌شوند؟ ستاره‌هایی که پالس دارند. این پالس‌ها در قالب پرتوهایی از قطب‌های ستاره پرتاب می‌شوند و با توجه به زاویه ستاره می‌توانند به زمین برسند. برخی از اخترتپ‌ها صرفاً از طریق چرخش نیرو می‌گیرند، اما نیروی برخی از آن‌ها از برافزایش می‌آید. وقتی ستاره نوترونی در یک منظومه دوتایی با یک ستاره دیگر قرار دارد، آن‌ها چنان نزدیک به یکدیگر گردش می‌کنند که مواد ستاره همراه درون ستاره نوترونی می‌ریزد. این مواد از خطوط میدان مغناطیسی به قطب‌ها می‌رود و روی سطح ستاره سقوط می‌کند. در نتیجه نقاط مشخصی به وجود می‌آید که به‌صورت پرتوایکس می‌درخشند.